

1979

Začínáme rok 1979. Čtvrtý rok šesté pětiletky. Díváme se zpátky a zamýšlíme se, co nám dal starý rok, ale také uvažujeme nad tím, zda ten nový rok splní to, čeho jsme nedosáhli, po čem toužíme a co od něj očekáváme.

Nevěříme na zázraky, nepočítáme, že to či ono dostaneme zadarmo. Každý ví, že vše co máme, ať jednotlivec, nebo naše země, dosahujeme jen svou každodenní poctivou prací.

Často jsme si museli i něco odříci, když jsme chtěli dosáhnout pro nás potřebnějších věcí.

Rok 1979 je Mezinárodním rokem dítěte. V tomto roce by se měli zamýšlet všichni lidé světa a navrhnout prostředky pro zlepšení životních podmínek dětí celého světa. Je ještě mnoho zemí, kde děti živoří. Odehnat hlad a bídu, dát práci a chléb.

Je to především také otázka míru. Mír dětem, mír matkám a otcům. Aby ženy a děti neprolévaly slzy, že jim tátu vzal válečný vír.

Energetika

Po vánocích na blátě se první leden ohlásil sněžením a výrazným snížením teploty – kolem – 15°C. Překvapení pro všechny občany přinesl první pracovní den, kdy jsme pocítili jak důležitá je pro národní hospodářství i pro naše domácnosti elektřina.

Toho dne totiž, pro nedostatečnou zásobu uhlí, byla omezována dodávka elektřiny. Byla prováděna různá opatření na její úsporu. Nepříjemné opatření přineslo omezení televizního vysílání. V sobotu 6.1. a neděli 7.1. vysílala televize až od 19:00 hodin, následující celý týden začínal televizní program až ve 20:30 hodin. Tak jsme měli možnost posoudit, jak nepříjemné je omezení kultury, kterou nám přináší televizní programy.

Také vyučování ve školách bylo po 2 týdny přerušeno.

Budování obce

Z plnění programu NF to byly předmájové národní směny. I při jiných slavných výročích, jako oslavy VŘSR, jsou v obci organizovány pracovní směny na zlepšování životního prostředí, úklid veřejného prostranství a okolí před rodinnými domky. Na veřejných schůzích jsou občané seznamováni o plnění volebních programů a s úkoly na příští rok.

Veřejné schůze jsou ve Štítné. Účast občanů z naší obce je malá, i když doprava je zajišťována požárním vozidlem.

V předvečer VŘSR pořádaly děti z mateřské školky, za doprovodu rodičů, lampiónový průvod po vsi.

Změny ve vsi

V loňském roce prodal svou chalupu Josef Šuráš č.21 manželům Vinklerovým (dceři souseda Karla Kováče), kteří v současné době ještě bydlí mimo obec. Domek se chystají opravit.

Do čísla 92 (Hnilo Jan) se přistěhovali novomanželé Kurtinovi, jejichž matka pochází z tohoto domku a byla provdána za Kurtinu z Hostětína.

Hýbl č.2 bourá stodolu a na jejím místě staví rodinný domek. Fotografie je pořízena při sundávání krytiny.

Také vedlejší stodolu bourají Šurášovi č.81. Matušincovi č.67 se stěhují do Štítné a rodinný domek prodali novomanželům Ďulkovým (manželka od Tománku č.42).

Úmrtí

Rok 1979 je poznamenán zvýšenou úmrtností:

Již v lednu náhle zemřel Bohumil Pjajko č. 99 ve věku 56 let, který byl invalidní důchodce. 15. 6. zemřela paní Františka Rumánková č.5 ve věku 69 let, 14.7. zemřel František Fojtík č.60 ve věku 75 let, 12.8. zemřel František Šurán č.55 ve věku 64 let, 22.8. zemřel Jan Šurán č.7 ve věku 73 let, 3.10. zemřel Josef Hlad'o č.97 ve věku 72 let.

V domově důchodců v Nedašově Lhotě zemřel náš bývalý občan Alois Pavlůsek, který bydlel v č.29 a před několika lety se odstěhoval s rodinou do Vlachovic.

Narodilo se 6 dětí.

Svatby byly: Staňa Fojtík č.6, František Hnilo č.70, Irena Šuránová (Halatová) č. 83, Šurán Pavel č. 81 a Štěpančíková Jarka č. 107, Ludmila Šuránová (Víceníková) č.55, František Fojtík č. 118.

Nejstarší občané

Josef Lukšík se dožil 12.10. 82 let

Anna Fojtíková 3.3. 81 let

Kristina Hýblová 5.9. 81 let

Karel Kováč 31.8. 81 let

Josef Králík 31.3. 80 let.

Nedobré jevy

Nedobré jevy na vesnici, při současném tempu mechanizace zemědělství, se vidí při obdělávání záhumenek. Při obhrnování bramborového porostu je nepěkný pohled na lidi zapřažené do ohrnovacího pluhu a způsobem patřícím do dávné minulosti obdělávají záhumenku.

Příčina? Ve vesnici není ani 1 pár koňských potahů a na obdělávání zahrádek či záhumenek není vhodný mechanizační prostředek.

Obchod

V měsíci červenci dochází ke zdražení všech druhů energie – uhlí, elektřina, plyn – o 50 %. Zmiňuji se o plynu, protože spousta domácností má plynové sporáky na propan-butanové láhve, které jsou jednou měsíčně dodávány do obce. Sběrem a přípravou k výměně se zabývá dobrovolně některý z občanů. V současné době je sběrna u Králíků č. 20.

Podraženo bylo také poštovné – poplatek za dopis z 0,60 korun na 1 korunu. Citelně podraženy telefonní hovory a montáž telefonů (z 500,-- na 2 000,-- korun). U dětského oblečení i obutí zrušeno cenové zvýhodnění. Toto vyvolalo odpor, a občané poukazují na velkou propagaci „Roku dítěte“ na straně jedné a opak je snížení životní úrovně vlivem tohoto podražení.

I když rodinné přídatky byly zvýšeny z 90,-- na 140,-- korun.

Protože v našem okolí jsou převážně výrobní závody spotřebního průmyslu, je poukazováno, že výroba se zvyšuje, ale zvyšuje se i nedostatek všeho zboží na trhu. Zboží se nekupuje, ale shání za úplatky takzvané „pod pultem“. Z textilu jsou to povlaky, ložní prádlo, utěrky, výrobky ze skla a porcelánu, náhradní díly všeho druhu apod.

Koncem roku byly rozšířeny zprávy o údajném citelném zdražování, které má být od ledna 1980. Tím byla vystupňována nákupní horečka a skupování všeho zboží. Poptávka byla zejména po elektrospotřebičích, nábytku, textilu, ale i jiné zboží bylo vyprodáno. Spořitelny nestačily pokrýt poptávku při výběru vkladů a to ještě víc zvýšilo nedůvěru v cenovou politiku.

Vstup do nového roku je, že ještě koncem ledna není výběr v nábytku, textilu, lůžkovin apod. Zůstává otázka, zda jsou tak sklady vyprodány, nebo je zboží úmyslně nedáno do prodeje a čeká se na zdražení?

Počasí

Po nepříjemné počáteční situaci při nedostatku elektřiny se zima protahovala a v březnu byla teplota pod -10°C . Zdálo se, že se zima silně protáhne. Úplný obrat a překvapivé teploty přinesl měsíc květen, kdy po celý měsíc nepršelo a teploty ve stínu dosahovaly až $+25^{\circ}\text{C}$. V celé zemi dosahoval déšť 50 % normálu, a tak se dalo očekávat, že úroda bude nižší, neboť pořekadlo říká: *studený máj, ve stodole ráj*.

Koncem května padla jen nepatrná rosa a i počátkem června země ještě trpí nedostatkem vody. V okolních lesích bouře přinesla zavlážení pole kolem vesnice jsou suchá. Radost ze slunce mají děti a ti, kteří holdují plavání. Koupání a slunění v květnu bylo více, než v minulém roce po celé léto.

Teprve po desátém červnu přichází období dešťů a je dostatek vláhy v zemi i ve vodních tocích.

V noci na 17.června přechází déšť na průtrž mračen ve Štítné kopec Brálovy a Nivy. Příval vody z těchto míst zvýšil tok vody v potoce od Výpusty a bral sebou vše, co bylo na dosah. Vpusť do kanalizace u Vaňků se zatarasila prkny a proud vody se valil po cestě dolů vesnicí. Byly zaplaveny obytné domy u Kohoutků, Matušinců č.4, Rumánků č.5, a proud vody protékal dvorem a zahradou u Hýblů č. 32 na pole Dělnice, kde smetl ornici na polích, kde byla vysázena zelenina a brambory. Také potok tekoucí přes zahrady od Pindáků rozlil se mimo vpusť kanalizace na Rumánkové zahradě a zaplavil dvůr Lamačků a Slámů.

Proud vody přes vesnici byl tak prudký, že v jednu chvíli se nedalo projít a u kapličky nanesl spoustu štěrku, který odklidil stavebníkům v horní části obce. Zvlášť nepříznivá situace byla u Rumánků, kde byl zaplaven dvůr i chalupa, ve které ležela mrtvá paní Rumánková, která měla mít tuto neděli 17.6. pohřeb.

Léto při sklizni obilovin bylo deštivé a tak snížená úroda vlivem jarního sucha byla ještě snížena ztrátou sklizní.

Mrazíky se přihlásily hned koncem září (-4°C).Zdálo se, že bude tuhá zima. Prosince v první dekádě mimořádně teplý až 12.12 ještě ráno teplý déšť ($+10^{\circ}\text{C}$) a po změně směru větru příští den -5°C . Po několika dnech opět teplota nad bodem mrazu a vánoce jsme prožívali na blátě. 30.prosince poprašek, zima mírná. V době zrání ovoce krásně slunečno, pěkná úroda švestek a okolní pálenice nestačily s přepalováním na slivovici.

Závěr

Rok 1979 tvrdě prověřil řízení naší ekonomiky a ve mnohém vyjevil její slabiny.

Nepřipravenost na zimu velmi nepříznivě ovlivnila naši energetiku a tím způsobeny škody v průmyslové výrobě.

Sucho v jarních měsících zanechalo neblahé stopy v zemědělství, zdražování cen surovin, na jejichž dovozu jsme závislí, vyvolaly a budou vyvolávat nemalé těžkosti.

Minulá léta, se i přes různé těžkosti hospodářské, jevila vyrovnaná, klidná. Zdálo se, že těžkosti kapitalistického světa se nás nemohou dotknout – a tak to bylo zpočátku i hlášáno.

Dnes však vidíme, že každé nezdary v ekonomice nejen socialistického, ale i kapitalistického světa, se dotýkají jedné i druhé strany.

Do roku 1980 vcházíme s větší nervozitou, s obavami před zdražováním, ale i s obavami o zachování míru, protože revoluční kvas států, které byly v područí kapitalistických velmocí, vyvolává strach o mocenské postavení kapitalismu.

A tak se na jedné straně vyvíjejí nákladnější, modernější a hroznější útočné zbraně, na druhé straně obranná opatření jsou neméně nákladná a všechno toto harašení se zbraněmi odnáší nejvíc obyčejný člověk – dělník.